

Atmintinė

Kas yra infantiliniai spazmai?

Infantiliniai spazmai yra epilepsijos rūšis, kuriai būdinga priepuolių pradžia kūdikystėje, tam tikri priepuoliai ir tipiški pakitimai elektroencefalogramoje (EEG). Infantiliniai spazmai dar vadinami Vesto sindromu, nes juos pirmą kartą aprašė gydytojas West 1841 metais, stebėdamas savo 4 mėnesių sūnų, kuriam atsirado tokių priepuolių. Ši epilepsijos rūšis atsiranda vienam iš maždaug 2-4 tūkstančių vaikų.

Kokie požymiai būdingi infantiliniams spazmams?

Infantiliniai spazmai atsiranda pirmaisiais metais, labai dažnai 3–6 mėnesių amžiaus kūdikiams. Paprastai jie prasideda trumpais, retais priepuoliais, susijusiais su miegu ir verkimu. Atrodo, kad vaikas tiesiog krūpčioja, išsigąsta ar jam suskausta pilvuką, nes dažnai po tokio krūptelėjimo jis ima verkti.

Tipiški priepuoliai yra staigūs linktelėjimai įtemptomis galūnėmis (vadinamieji fleksiniai spazmai). Kai kada galima pastebėti loštelėjimą atgal ir staigų rankų atmetimą į šalis (vadinamieji ekstenziniai spazmai). Paprastai staigūs trūktelėjimai yra simetriški, bet kartais gali būti ryškesni vienoje ar kitoje pusėje. Itin būdinga tai, kad priepuoliai pasireiškia serijomis, vienas paskui kitą. Po vieno trūktelėjimo trumpam nurimstama, po to gali kartotis nuo kelių iki keliolikos spazmų (traukulių).

Priepuoliai paprastai ištinka tuoj pabudus, nors gali kartotis ir bet kuriuo paros metu serijomis ar atskirai. Be to, gali sutrikti vystymasis – vaikas pasidaro vangus, nejudrus, rečiau šypsosi, mažiau guguoja ir domisi žaislais. Gali sutrikti miegas, atsirasti neramumas. Taigi kūdikio raida sulėtėja, gali sustoti ar netgi pasukti atgal.

Kodėl atsiranda infantilinių spazmų?

Infantilinių spazmų atsiranda dėl smegenų pažeidimo. Viena iš dažnesnių infantilinių spazmų priežasčių yra liga, vadinama tuberozine skleroze. Tai paveldima liga, turinti ir kitų bruožų, todėl gydytojai visuomet stengiasi įvertinti, ar kūdikis neturi kitų tuberozinės sklerozės požymių (baltų depigmentuotos odos plotelių, ligos atvejų giminėje, pasireiškiančių odos pakitimais, inkstų, širdies, kepenų ar kitomis ligomis). Infantilinius spazmus gali sukelti netaisyklingai išsivysčiusios smegenys (displazijos), smegenų pažeidimas dėl infekcijų, genetinių ligų, deguonies stygiaus, kuris gali atsirasti dėl įvairių mamos ligų per nėštumą, trauminio smegenų pažeidimo per gimdymą, infekcijos, patirtos ankstyvoje kūdikystėje. Kai kada priežastis lieka nežinoma, nors ir stengiamasi ją nustatyti.

Kaip diagnozuojama ši epilepsija?

Kilus įtarimui, kad kūdikiui atsirado infantilinių spazmų ar sutriko jo vystymasis, būtinai kreipkitės į savo šeimos gydytoją, kuris nedelsiant turėtų siūsti gydytojo vaikų neurologo konsultacijai gauti. Jeigu tai ir klaidingi įtarimai, geriausia, kad juos paneigtų vaiką ištyręs gydytojas. Liga nustatoma pagal priepuolių pobūdį ir tipiškus pakitimus, randamus elektroencefalogramoje (EEG), rodančius dezorganizuotą bioelektrinį aktyvumą, vadinamąją hipsaritmią. Daugeliui kūdikių atliekami ir kiti tyrimai (magnetinio rezonanso tomografija, kompiuterinė tomografija, galvos smegenų echoskopija, kraujo, šlapimo, vidaus organų, genetiniai tyrimai), kuriais stengiamasi nustatyti infantilinius spazmus sukėlusią priežastį. Taip pat atliekamas kūdikio raidos vertinimas.

Kaip gydomi infantiliniai spazmai?

Infantiliniai spazmai gydomi vaistais, kurie skiriami nedelsiant. Jų parinkimas gali priklausyti nuo sukėlusios priežasties, bendros vaiko būklės, tyrimų rezultatų. Dažniausiai pirma skiriami hormoniniai preparatai – adrenokortikotropinis hormonas ar kiti. Jei priepuolių priežastis yra tuberozinė sklerozė, dažniausiai pradeda gydyti Vigabatrinu, gali būti gydoma nitrazepamu, topiramatu, valproine rūgštimi ar kt. Gydomo plano pasirinkimas priklauso nuo atsako į gydymą: kartais pakanka vieno vaisto, kartais reikia derinių ar hormonų kursų kartojimo. Nereikia pamiršti ir kūdikio vystymosi, tačiau esant gausiems priepuoliams, kineziterapija turėtų būti taikoma saikingai.

Kokia infantilinių spazmų prognozė?

Infantilinių spazmų eiga ir prognozė yra įvairi. Ligos baigtis labiausiai priklauso nuo nervų sistemos pažeidimo kilmės ir sunkumo. Kuo stipriau buvo pakenkta smegenims iki priepuolių atsiradimo, tuo sunkiau juos nuslopinti. Kai kuriems kūdikiams spazmus galima sėkmingai kontroliuoti pirmuoju vaistu, kitiems netinka joks gydymas. Tolesnis kūdikio vystymasis priklauso nuo priepuolių kontrolės ir nuo smegenų pažeidimo. Jei priepuoliai sėkmingai nuslopinami, o vystymasis iki priepuolių pradžios buvo geras, galima tikėtis, kad kūdikis vystysis normaliai. Sunkiausiais atvejais priepuoliai gali kartotis, kisti pasireikšdami jau kitaip, deja, tokius priepuolius slopinti būna labai sunku, o vaiko vystymasis sutrinka.

Ką svarbu žinoti tėvams?

Svarbu išmokti stebėti vaiką ištinkančius priepuolius, juos filmuoti ir apie tai informuoti gydytoją. Reikia suprasti, kad gydymas truks ilgai ir be pertraukos. Svarbu stebėti šalutinį vartojamų vaistų poveikį ir apie tai taip pat informuoti gydytoją. Nepamirškite ir kitų šeimos narių, ypač vaikų, jie neturi jaustis nuskriausti. Neužsisklęskite savyje, visus rūpimus klausimus aptarkite su gydytojais. Bendraukite su to paties likimo šeimomis.

Kur dar rasti informacijos?

Apie infantilinius spazmus: <http://infantilespasmsinfo.org>

Apie tuberozinę sklerozę: www.tuberozineskleroze.lt; <http://www.tsalliance.org>

Gydytoja vaikų neurologė doc. Jurgita Grikinienė